

La tribuna

Els elements per a un pla de gestió

Les aportacions del Govern socialdemòcrata per a la vall del Madriu han anat directament a la paperera

SUSANNA
Vela

El setembre del 2009, els quatre comuns que administren els terrenys del paisatge cultural protegit i declarat Patrimoni Mundial per la Unesco van fer arribar al Govern, de forma oficiosa, la proposta del Pla de gestió de la Vall.

El text presentat ignorava el punt 108 de les recomanacions de la Convenció per a la Protecció del Patrimoni Mundial, Cultural i Natural del 1972 que diu que «un pla de gestió ha d'especificar de quina manera es preservarà el valor universal excepcional del bé». I és que l'objectiu d'un pla de gestió no s'ha de limitar a la redacció d'unes bones intencions o d'un reglament, o a la constitució d'un òrgan gestor, sinó que cal que el Pla de gestió fixi un objectiu clar, defineixi les prioritats i proposi un projecte concret i detallat.

L'elaboració de qualsevol pla de gestió ha de començar per una fase d'informació preliminar. En aquest cas, el dossier de candidatura i els diversos inventaris existents constitueixen una primera base per al treball: els valors culturals del bé i una bona part de les estructures arqueològiques, dels monuments, de la fauna i dels biòtops ja estaven identificats.

CAL TENIR en compte que la protecció del bé ja compta amb un marc que defineixen la Llei 9/2003 del patrimoni cultural i el Decret de declaració del BIC amb el seu plec de prescripcions. Un pla de gestió no pot ni ha de substituir ni contradir la legislació general vigent, de la mateixa manera que tampoc atorga ni treu competències a cap de les administracions públiques. El Pla de gestió s'ha d'emmarcar i ha de garantir l'acompliment de les lleis nacionals i els principis i les recomanacions que dicten els organismes interna-

cionals en matèria de patrimoni cultural i natural.

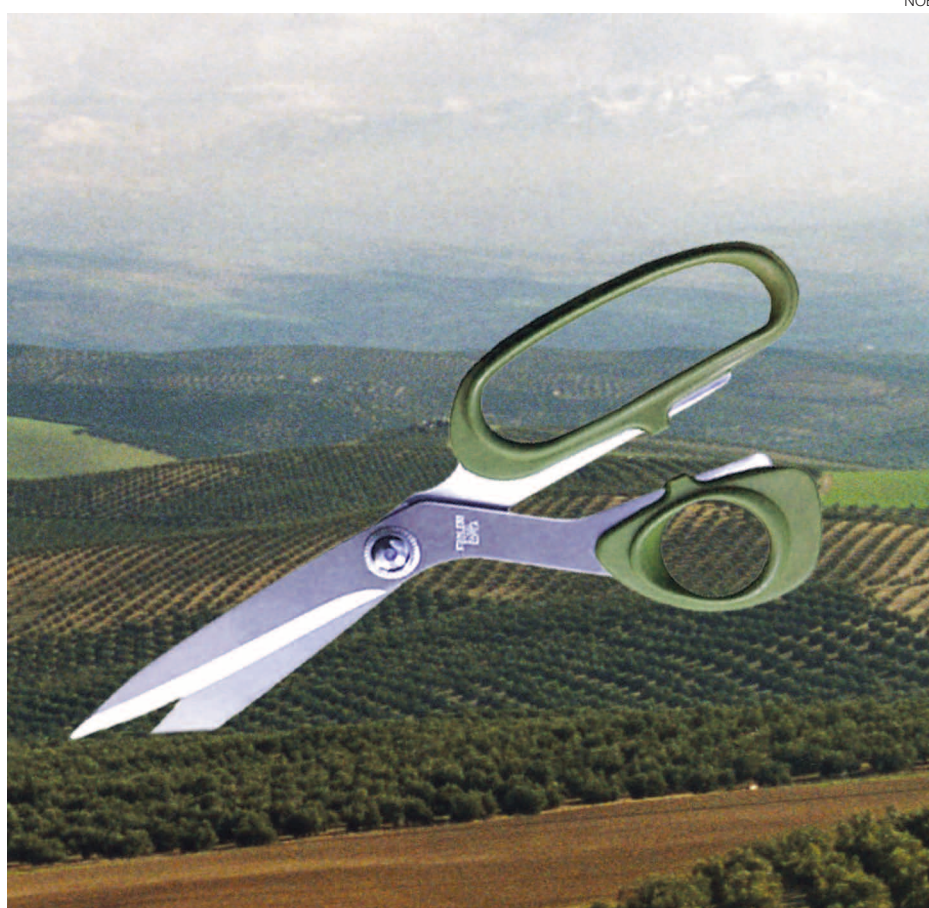
El que no pot fer un pla de gestió és ignorar i contradir la Declaració institucional de la Carta del Madriu de 29 de gener de 2003, que formava part del dossier de la candidatura a la llista del Patrimoni Mundial de la Unesco.

LA CARTA especifica que la gestió i explotació d'aquest espai ha de ser integral i conjunta: «la vall del Madriu-Perafita-Claror és una unitat natural i cultural que no admet la segregació d'actuacions, i que només pot ser gestionada de forma global i unitària, garantint la representació i la participació activa de totes les parts amb interessos directes a la vall mitjançant una estructura orgànica única que ha de garantir la salvaguarda i la valorització del patrimoni natural i cultural, material i immaterial de la vall del Madriu-Perafita-Claror, assegurant que el criteri de gestió integral, el principi de sostenibilitat, la prevalença de l'interès públic, i el sistema de qualitat integral s'apliquin a tota la seva àrea».

Consegüentment, tot i respectant els compromisos de la candidatura, el Pla ha de preveure les orientacions generals i les directrius, i ha de desglossar la planificació de les accions en els camps següents: l'execució, la gestió dels recursos, els plans d'explotació i la valorització del bé.

Aquesta política de gestió s'ha d'acompanyar d'un calendari que prevegi els terminis per a la seva execució a curt, mitjà i llarg termini. A més, el document ha de permetre avaluar l'impacte d'aquesta política sobre el bé cultural.

La proposta que van presentar oficialment els comuns no contenia cap diagnosi prèvia sobre els valors dels béns a protegir. Alhora, el

NOE

Paral·lelament, s'hi trobava a faltar un òrgan tècnic, ja que un projecte com el de la protecció i la gestió del Madriu-Perafita-Claror ha de poder disposar d'uns assessors científics permanents.

La manca de precisió és una constant en el document. El que havia de ser un document sòlid fruit de sis anys de maduració i reflexió, és un simple marc que no aporta ni el coneixement aprofundit del bé, ni la planificació de les accions de protecció (execució, seguiment, avaluació i reacció), ni la participació dels actors i usuaris implicats, ni els recursos humans i materials, ni el foment i promoció de les capacitats.

LA CONFUSIÓ del document adquiria extrems surrealistes quan tractava de l'accés rodat: una cosa és el paper decisor del Govern i una altra de molt diferent el paper avaluador del Comitè de la Unesco. La vall del Madriu-Perafita-Claror és un bé nacional reconegut internacionalment, no és un bé internacional. El reconeixement dels valors patrimonials de la vall, la seva declaració com a BIC i la protecció que se'n deriva emanen d'una decisió del Govern i són un deure per al nostre Estat.

A la vista de totes aquestes confusions, deficiències, mancances, imprecisions i ambigüitats, i després d'un treball científic multidisciplinari, l'octubre del 2010 el Ministeri d'Educació i Cultura i el Govern d'Andorra van presentar als comuns una contraproposta de modificació i millora del pla de gestió.

Ara, de la lectura de la proposta finalment acordada pels quatre comuns, es dedueix que les aportacions fetes pel Govern socialdemòcrata han anat directament a la paperera.

Els quatre comuns s'han entossudat i refermat en el text inicial i l'ara cap de Govern i antic cònsol de la parròquia d'Escaldes-Engordany el dóna per bo, iniciant una perillosa marxa enrere en la protecció de la vall del Madriu-Perafita-Claror. **≡**
Exministra d'Educació i Cultura

Els comuns s'han entossudat i refermat en el text inicial, i l'ara cap de Govern el dóna per bo, iniciant una perillosa marxa enrere en la protecció de la vall

pla de gestió no recollia cap referència al marc normatiu nacional ni internacional (incorporat a la legislació andorrana a través de la ratificació de diversos convenis).

El Pla dels comuns segrega la gestió del territori, contradient així la voluntat dels signataris de la Carta; i en el cas de la zona tampó (amb les diferents entrades a la vall) la gestió es faria de forma separada i individual per part de cada comú.

A la vegada, el Pla limita la participació del Govern en la gestió a través d'un sol representant al consell assessor –amb el mateix pes que els propietaris privats i les associacions proteccionistes– i l'exclou de l'òr-

gan de gestió. Si es tracta de protegir i gestionar un BIC, aquest objectiu no és solament comunal, sinó que també és un deure contret per l'Estat. Per coherència, les administracions implicades haurien de treballar plegades per assolir els objectius de preservació. Limitar el rol del Govern al d'assessor o sancionador no sembla la millor solució per fer més àgil la gestió de la vall.

En el Pla de gestió, la participació ciutadana queda restringida a un representant dels propietaris privats i dels cortalans, un representant de les associacions de defensa de la natura i un representant «de la Unesco» al consell assessor.